

Hexametr

Homér, Odysseia

Ἄνδρα μοι ἔννεπε, Μοῦσα, πολύτροπον, ὃς μάλα πολλὰ
πλάγχθη, ἐπεὶ Τροίης ἱερὸν πτολίεθρον ἔπερσε·
πολλῶν δ' ἀνθρώπων ἴδεν ἄστεα καὶ νόον ἔγνω,
πολλὰ δ' ὅ γ' ἐν πόντῳ πάθεν ἄλγεα ὄντα κατὰ θυμόν,
ἀρνύμενος ἥν τε ψυχὴν καὶ νόστον ἐταίρων.

O muži zchytalém, Múzo, mi vypravuj, který se mnoho,
mnoho nabloudil světem, když posvátnou vyvrátil Tróju,
mnohá uviděl města a smýšlení národů poznal,
množství vytrpěl béd též na moři, trudě se v duši

Ján Kollár, Slávy dcera, Předzpěv

Aj, zde leží zem ta, před okem mým smutně slzícím,
Někdy kolébka, nyní národu mého rakev.
Stůj noho! posvátná místa jsou, kamkoli kráčíš,
K obloze, Tatry synu, vznes se vyvýše pohled.

Neb raději k velikému přivíň tomu tam se dubisku,
Jenž vzdoruje zhoubným až dosaváde časům.
Však horší je časů vzteklosti člověk, jenž berlu železnou
V těchto krajích na tvou, Slávie, šíji chopil.

Horší nežli divé války, hromu, ohně divější,
Zaslepenec, na své když zlobu plémě kydál.

zápasem o svůj život a návrat milených druhů.

Theodoros Prodromos (12. st.), báseň pro Annu Komnenu

«Τέκνον ἐμὸν Θεόδωρε, σὺ μὲν πάις οὐδέπω οἶδας (15)
οὐ κακὰ οὐδὲ μὲν ἐσθλά, θεὸς δέ σε ἐσθλὰ διδάξει·
αὐτὰρ ἐμὲ πλεόνων ἐπιγνώμονα θήκατο πειῖρα
καὶ μακρότης ἐτέων καὶ ἀστατέουσα κέλευθος.
πολλῶν γὰρ μερόπων ἴδον ἄστεα καὶ νόον ἔγνων,
πολλὰ δ' ἐν ἠπειροῖσι καὶ ἐν πελάγεσσι πόνησα, (20)
πολλὰ δὲ καὶ δέλτοισι σοφῶν ἐπάλαισα παλαιῶν.

Ó, věkové dávní, jako noc vůkol mne ležící,
Ó, krajino, všeliké slávy i hanby plná!

Od Labe zrádného k rovinám až Visly nevěrné,
Od Dunaje k hltavým Baltu celého pěnám:
Krásnohlasý zmužilých Slovanů kde se někdy ozýval,
Aj, oněměl již, byv k ourazu zášti, jazyk.

A kdo se loupeže té, volající vzhůru, dopustil?
Kdo zhanobil v jednom národu lidstvo celé?
Zardi se, závistná Teutonie, sousedo Slávy,
Tvé vin těchto počet spáchaly někdy ruky.

Dodekasyllabos

Theodoros Prodromos, Katomyomachia

Τί τὸν τοσοῦτον, ἀνδρικότατοι, χρόνον (1)
μένοντες εἴσω τῶν ὀπῶν ἀεννάως
δείμῳ σύνεσμεν καὶ φρίκη καὶ δειλία
καὶ δυσμόρως δίμεν οἰκεῖον βίον,
μηδὲ προκύψαι τῆς ὀπῆς ἤρημένοι, (5)
ἀλλ' οἰκτρότατοι καὶ φόβου πεπλησμένοι
βίον σκοτεινὸν ἀθλίως μυωξίαις
ζῶμεν, καθῶσπερ οἱ πεφυλακισμένοι,
καὶ νύκτα τὸν σύμπαντα τοῦ χρόνου δρόμον
μακρὰν δοκοῦμεν καὶ σκιὰν τοῦ θανάτου, (10)
ὡς οἱ ζοφώδεις Κιμμέριοι τοῦ λόγου,
οἱ Ποντικῶν ἔχοντες ἀμβλυωπίαν
ζόφωσιν ἑξάμηνον εἶλκον τοῦ βίου;

Symeon Nový Teolog, 2

Τίς ἢ ἄμετρος εὐσπλαγχνία σου, σῶτερ; (1)
πῶς ἠξίωσας μέλος σόν με γενέσθαι,
τὸν ἀκάθαρτον. τὸν ἄσωτον, τὸν πόρνον;
πῶς ἐνέδυσας στολήν με λαμπροτάτην,
ἀπαστράπτουσαν αἴγλην ἀθανασίας (5)
καὶ φῶς ποιοῦσαν ἅπαντά μου τὰ μέλη;

Oktasyllabos

Ptocholeon

Ἐλεγον σου να μη γράψω
οὐδέ χεῖρα να κινήσω
εἰς διήγησιν του λόγου
του ἀνδρός του σοφοτάτου
καὶ του γέροντος ἐκείνου
του πολλά φρονιμοτάτου
ἡ δε ση φιλικοτάτη
καθραρά φιλία, λέγω
εἶλκυσε κάμῃ προς τούτον
εν ἀδολεσχία γράψαι,
καὶ διήγησιν προσφέρω
του πτωχοῦ ἀνδρός ἐκείνου,
οἶδα γαρ, καλῶς γινώσκω
ἡ υπακοή του φίλου
εκ ζευσούσης της καρδίας
του γένεσθαι μάλλον θέλει

Dekapentasyllabos

Ἀγάπη θεὸς ἐστίν, οὐ μὴδὲν ἄλλο κρεῖττον.

Ἀρέσκει θεῶ πᾶς τις ἀγαπῶν τὸν πλησίον.

Ὡ Εὐταξία, συνέτισόν με.

Βίος καλὸς καὶ ἄριστος, ὃς μὴ μετέχει φθόνου·

Βασίλειος δὲ νοῦς ἐστὶν τῶν παθῶν αὐτοκράτωρ.

Ὡ Εὐταξία, συνέτισόν με.

Ἐγὼ δὲ λέγω πρὸς αὐτήν: ἸΜαξιμοῦ, μὴ περάσης·
ἀνδράσι καὶ γὰρ πέφυκεν ἔρχεσθαι πρὸς γυναῖκας· (570)
ἔλθω λοιπὸν ἐγὼ πρὸς δέ, ὡς τὸ δίκαιον ἔχει.

Πορφύρας ἐγκαλλώπισμα τῆς σὲ γαλουχησάσης
καὶ τιμητὰ καὶ κοσμητὰ τοῦ διαδήματός σου —
σύ γὰρ κατεπορφύρωσας ἐν τῷ σεπτῷ σου λύθρῳ
τὸ πορφυροῦν σου πέδιλον, πορφυροβλάστητέ μου

Ἀρχοντες, πλούσιοι καὶ πτωχοί, πατέρες καὶ μητέρες
καὶ συγγενεὶ ὁπόχετε ὑπανδρες θυγατέρες
περιτοπλιόν οι κορασιές που θε να παντρευτείτε
γρικήσετε τα λόγια μου και κάμε να φρονεῖτε.

Εκοίταα, κι ἦτανε μακριά ἀκόμη τ' ἀκρογιάλι·
«αστροπελέκι μου καλό, για ξαναφέξε πάλι!».
Τρία αστροπελέκια επέσανε, ένα ξοπίσω στ' ἄλλο,
πολύ κοντά στην κορασιά, με βρόντημα μεγάλο·

Πρωί, και λιοπερίχυτη και λιόκαλ' εἶναι η μέρα,
κ' η Αθήνα ζαφειρόπετρα σης γης το δαχτυλίδι.
Το φως παντού, κι ὅλο το φως, κι ὅλα το φως τα δείχνει
και στρογγυλά και σταλωμένα, κοίτα, δεν αφήνει
τίποτε θαμποχάραγο, να μην το ξεδιαλύνης
όνειρο αν εἶναι, ἢ κι αν αχνός, ἢ αν εἶναι κρουστό κάτι.

Ρόδο της μοίρας, γύρευες να βρεις να μας πληγώσεις
μα ἔσκυβες σαν το μυστικό που πάει να λυτρωθεῖ
κι ἦταν ωραίο το πρόσταγμα που δέχτηκες να δώσεις
κι ἦταν το χαμογέλιο σου σαν ἔτοιμο σπαθί.

Ἐρχονται νύχτες βροχερές βαμβακερές ομίχλες
τ' αλεύρι γίνεται σπυρί ὕστερα στάχυ
θροῖζει με πολλά δρεπάνια
αψύς Ιούλιος στη μέση του χειμώνα.